

Průkopník české kardiologie, prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., slaví osmdesáté narozeniny

Při příležitosti oslav 80. narozenin profesora MUDr. Michaela Aschermanna, DrSc., si připomínáme život a kariéru jednoho z nejvýznamnějších kardiologů nejen v České republice, ale i na mezinárodní úrovni. Profesor Aschermann svou oddanou prací a neúnavným úsilím přetvořil moderní českou kardiologii a zanechal nesmazatelnou stopu v klinické praxi, lékařském vzdělávání i v organizaci zdravotní péče. Jeho působení je amalgámem inovace, vize a mimořádné péče o pacienty, který se stal inspirací pro několik generací českých kardiologů.

Mezi mnoha zásadními úspěchy profesora Aschermanna vyniká jeho role při zavádění postupů intervenční kardiologie. Zmíníme například jeho prvenství v provedení endomyokardiální biopsie v České republice i pionýrské počiny v oblasti angioskopie či intravaskulárního ultrazvuku. Jeho průkopnický přínos pro zavedení endomyokardiální biopsie v České republice zcela změnil diagnostiku srdečních onemocnění, jako jsou myokarditidy a kardiomyopatie. Tato technika se stala standardem v klinické praxi i u nás právě díky jeho vizi a odvaze zavádět nové postupy.

Profesor Aschermann byl mezi prvními, kdo v Československu prováděli koronární angiografie, čímž se nesporně podílel na přicházející revoluci v diagnostice a léčbě ischemické choroby srdeční. Tyto inovace, které dnes považujeme za samozřejmé, by bez odhodlání první generace intervenčních kardiologů nebyly možné. Podíváme-li se zpět na vybavení a materiál té doby, šlo skutečně o proslapávání dosud neprobádaných cest medicíny. Díky prof. Aschermannovi se ale na tuto cestu vydala řada dalších následovníků, které v průběhu mnoha let vyškolil a vychoval. Pozici mezi zakladateli české intervenční kardiologie prof. Aschermannovi jistě nikdo upírat nemůže. Na tomto místě je však nutno zmínit i jeho mimořádnou zručnost a výjimečný cit pro koronární intervence, v nichž byl opravdovými mistrem.

Významným milníkem v jeho kariéře bylo převzetí II. interní kliniky kardiologie a angiologie, jejímž přednostou se stal v roce 1998 a kterou vedl až do roku 2005. Díky jeho vizi a úsilí se klinika stala specializovaným kardiovaskulárním pracovištěm, což umožnilo založení Kardiocentra ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze. Málokdo si dnes uvědomuje, jak velké úsilí bylo třeba věnovat přerodu klasické interní kliniky ve specializované centrum, které se pod jeho vedením stalo jedním z předních zařízení pro kardiovaskulární léčbu. Díky vizím prof. Aschermanna navíc integruje řadu specializovaných programů, jakými jsou plicní hypertenze, kardiomyopatie, srdeční selhání nebo onemocnění periferních tepen. Připomeňme, že u obnovení tradice výzkumu a péče o nemocné s plicní arteriální hypertenzí na II. interní klinice nestál nikdo jiný než právě prof. Aschermann. I díky jeho aktivitě se tato oblast rozšířila například o unikátní program provádění angioplastik plicnice u chronické tromboembolické nemoci. Avšak krom odborných kvalit, které s sebou prof. Aschermann na II. interní kliniku přinesl, je nutno zmínit jeho vysoce lidský přístup k pacientům a kolegiální vztahy, které budoval se sobě vlastní vytrvalostí a důsledností.

Profesor Aschermann je nejen špičkovým klinikem, ale také vynikajícím pedagogem. Během své kariéry byl nespočtu mladých lékařů nejen učitelem, ale i inspirací. Jeho závazek k výchově nové generace kardiologů je jedním z pilířů jeho odkazu. Díky jeho odbornosti a lidskému přístupu se mnoho jeho studentů stalo respektovanými odborníky, kteří pokračují v jeho snaze o excelenci v kardiologii. Jeho schopnost předávat znalosti a nadšení pro medicínu vždy bylo a je výjimečné a díky němu se dále rozvíjejí programy, v nichž položil základní kámen. Jeho snaha přinést českým kardiologům kvalitní vzdělávací materiály dala vznik rozsáhlé učebnici Kardiologie, která pod jeho vedením byla vydána poprvé již v roce 2004. Tento počín se stal inspirací pro následující publikace tohoto typu, které vznikají dodnes na podobném základě a na něž může být česká kardiologie právem pyšná. Je téměř zbytečné dodávat, že celá jeho kariéra byla tak úspěšná i díky mimořádné publikační vědecké aktivitě. I zde svým žákům předával cenné zkušenosti a byl příkladem, jak projekty úspěšně dovést k publikačním výstupům.

Není možné opomenout, že ač srdcem intervenční kardiolog, Michael Aschermann dobře pochopil, že základem ke změně vysokého rizika naší populace je prevence zaměřená na nejmladší generaci. Díky jeho nezměrnému úsilí spatřil světlo světa časopis přinášející neotřelé pohledy na kardiovaskulární rizika určený pro mladou generaci. Jeho snaha předběhla dobu o několik desítek let. Teprve nyní si uvědomujeme, že touto cestou se naše společnost bude muset vydat znovu. Mladé generaci i svým kolegům a přátelům šel Michael vždy příkladem i svým

vlastním zdravým životním stylem spojeným s výkonnostním sportem, především s jeho milovaným orientačním během. Možná ještě cennějším přínosem sportu byl pak pro všechny spolupracovníky jeho smysl pro fair play.

Profesor Aschermann svou kariéru doplnil také vedoucími pozicemi v České kardiologické společnosti, kterou v období od roku 2005 vedl jako její předseda. ČKS se i díky jeho práci stala jednou z nejvýznamnějších odborných společností v České republice a její kolektivní úsilí se zasloužilo o rozvoj kardiologické péče a podporu vědeckého výzkumu. Za svůj přínos byl v roce 2011 oceněn nejvyšším vyznamenáním naší společnosti – zlatou Libenského medailí. Ve výboru ČKS ale prof. Aschermann působil daleko déle než jen během svého předsednictví. Díky jeho dlouholeté roli šéfredaktora časopisu *Cor et Vasa* se daří i v přebujelé konkurenci časopisů společnosti držet na vysoké úrovni. Jeho působení v ČKS má i přesah do Evropské kardiologické společnosti, v níž za svoji práci obdržel titul „Founding Fellow of the European Society of Cardiology“ (Founding FESC).

Za své zásluhy získal profesor Aschermann řadu ocenění, včetně medaile Za zásluhy, která mu byla mimo jiné „za průkopnictví v oblasti nových metod v kardiologii“ propůjčena v roce 2009 prezidentem České republiky. V roce 2019 získal stříbrnou medaili za významné celoživotní dílo v oboru kardiologie a dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na Univerzitě Karlově. Tato prestižní uznání jsou dokladem nejen jeho odborných znalostí a přínosů, ale i jeho mimořádného nasazení pro zlepšení zdravotní péče v naší zemi.

Oslava 80. narozenin profesora Michaela Aschermanna je oslavou inspirativní osobnosti české kardiologie. Jsme rádi, že i nyní je Michael stále platným členem týmu Kardiocentra Všeobecné fakultní nemocnice. My, kteří jsme měli to mimořádné štěstí pracovat po jeho boku a učit se jeho odborným i lidským přístupům, jsme si vědomi, jak nesmazatelnou stopu Michael zanechal v našich životech a prakticky v každé oblasti, které se během své bohaté kariéry věnoval. Profesor Michael Aschermann je skutečnou ikonou české kardiologie, a my mu při této výjimečné příležitosti přejeme mnoho dalších let naplněných úspěchy a radostí.

Aleš Linhart

Michael Aschermann se v plné svěžesti dožívá osmdesátky

Foto: Jiří Kofátek

Byl jsem požádán, abych napsal pár řádků k životnímu jubileu profesora Michaela Aschermanna. Dovolím si to pojmenovat osobně, protože fakta z jeho profesního životopisu jsou českým kardiologům velmi dobře známa. Michala jsem poznal někdy v 80. letech 20. století, když jsem jako mladý lékař navštěvoval různé československé kardiologické akce, na kterých on přednášel. Zabýval se invazivní kardiologií, která byla též mým snem, ale v té době jsem neměl možnost se jí systematicky věnovat. Michal je o deset let starší než já, takže jsem k němu vzhlížel jako ke svému vzoru. Po roce 1990 jsme se vidali častěji a postupně jsme se spřátelili. Vždy jsem si velmi vážil nejen jeho odborných kvalit, ale i jeho čestného, férového jednání. Oceňuji velice i Michalovu všestrannost – není jen výborným kardiologem, je i vynikajícím sportovcem a skvělým člověkem.

Z mnoha společných zážitků si dovoluji vzpomenout na jeden. V září roku 2001 jsme se oba účastnili kongresu intervenční kardiologie TCT ve Washingtonu, D.C. Ráno 11. září začaly v kongresovém centru normálně přednášky, ale po chvíli se v sále ozýval podivný šum a posluchači postupně přestávali přednášky sledovat. My jsme zprvu nevěděli, co se děje. Pak přišel k mikrofonu hlavní organizátor kongresu a řekl, že hrozí teroristický útok a že musíme všichni spořádaně opustit budovu. Vyšli jsme do ulic v centru Washingtonu a ihned bylo jasné, že se děje něco velmi vážného: ulice byly liduprázdné a pohybovali se v nich jen viditelně označení agenti FBI. Ti nás po chvíli zase nasměrovali zpět do kongresového centra, které jsme nesměli až do pozdního odpoledne opustit. Dozvěděli jsme se o teroristických útocích pomocí letadel včetně toho, že jedno z nich narazilo do Pentagonu, který byl asi dvě míle od kongresového centra. Následně byl kongres ukončen, avšak my jsme vůbec nevěděli, kdy a jak se vrátíme domů. Byl vyhlášen zákaz letů nad celým územím USA a nebylo jasné, jak dlouho bude trvat. Strávili jsme s Michalem ve Washingtonu „nicneděláním“ týden (než byly lety obnoveny), a abychom si tu nejistotu a čekání nějak zpříjemnili, tak jsme spolu chodili na obědy, na večere či na procházky po městě. Navzdory okolnostem mám na ten týden moc hezké vzpomínky a užili jsme si spolu i dost legrace.

Michal je jednou z klíčových postav české kardiologie přelomu 20.–21. století. Přeji mu do dalších let pevné zdraví, elán a pracovní i osobní pohodu. Velmi si vážím našeho přátelství a věřím, že spolu ještě pro českou kardiologii něco vykonáme.

Petr Widimský

Michael Aschermann – kamarád, přítel a učitel

Milý Michaeli, (jak Tě oslovoval Roman Čerbák a já tuto tradici dodržuji), dožíváš se ve svěžesti a dobré kondici věku, kterému by mnohý neuvěřil, a jsem moc rád, že se mohu osobně připojit k řadě gratulantů a připomenout naše přátelství. Potkali jsme se poprvé na konferenci klinické a experimentální kardiologie (KEK) v roce 1978, kde jsi prezentoval první zkušenosti s biopsií myokardu. Zde naše přátelství začalo a Ty jsi mi vždy byl nejen přítelem, ale i dobrým rádčem, ať to bylo při mém nástupu na místo přednosta kliniky v roce 2002, kde jsi mi předal řadu cenných rad, či při jiných příležitostech. Vzpomínám na vzájemné hovory ve výboru ČKS, kdy jsi byl předsedou a já členem výboru. Nemohu nezmínit Tvou velkou pomoc při vzniku Centra klinického výzkumu v Brně – ICRC, kdy jste tenkrát s Petrem Widimským nepřímo podpořili i vznik tohoto centra článkem v tisku Brno nechce výzkum Mayo? Praha má zájem!, což nám s Tomášem Károu i díky tomuto článku velmi pomohlo centrum dobudovat. Samozřejmě jsi mi pomáhal radou při mých četných odborných problémech a jsem Ti za to nesmírně vděčný. Dále musím vzpomenout, že jsi byl hlavním iniciátorem vzniku Kardioběhu Jiřího Tomana (jako vzpomínka na předčasně zesnulého mého předchůdce ve vedení kliniky). Tento běh se nepřerušeně koná od roku 2004 (výjimkou byl rok 2020 kvůli pandemii covidu) v rámci výročních sjezdů ČKS. A oba se společně aktivně všech ročníků účastníme (viz foto z letošního roku).

Michaeli, moc si vážím všech našich setkání nejen odborných, ale i čistě osobních a těším se na další povídání a diskuse nejen o kardiologii, ale i o životě. Jsem rád, že

mohu být Tvým kamarádem a za všechny Brňáky Ti děkuji a přejeme Ti z Brna mnoga ljeta, zdraví, štěstí a dobrou náladu.

Tvůj přítel Jiří Vítovec